

FRANCOSKA VLADA JE SKLENILA POMAGATI ŠPANSKI

VODITELJ VSTAŠEV GEN. FRANCO, JE OBLJUBIL MUSSOLINIJU OZEMLJE ZA VOJAŠKO POMOČ

Francija se boji, da bo kmalu obkrožena od fašističnih diktatur. — Hitlerjeva Nemčija in Mussolinijeva Italija baje podpirata španske vstaše z orožjem. — Nemške bojne ladje pred španskimi pristanišči. — Američani še niso odšli.

PARIZ, Francija, 30. julija. — Francija je v resnih skrbih, da bo v kratkem obkrožena od fašističnih diktatur. Na njenem severu je Nemčija, na vzhodu Italija, če pa zmaga španski vstaši, bo tudi na jugu imela diktatorsko državo za svojo sosedo. Vsled tega je po dolgotrajnem obotavljanju sklenila pomagati španski delavski vladi z orožjem in drugimi stvarmi ki so potrebne za vojno.

Francoski vnani minister Yvon Delbos je rekel: — Francija dosedaj ni podpirala Španije. S tem pa seveda ni rečeno, da je ne bo podpirala v bodoče. Naša pomoč je predvsem odvisna od stališča, ki ga bodo zavzele druge države.

Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da je dala Nemčija fašističnemu voditelju generalu Francu novo trimotorno letalo, Italija pa dva majhna hidroplana.

Jutri bo nastopil v zbornici socijalistični ministrski predsednik Leo Blum ter pojasnil stališče vlade napram Španiji.

V Pariz je dospelo danes francosko letalo, v katerem je bilo za poldrug milijon dolarjev zlata.

Francosko časopisje namiguje, da bodo s tem denarjem kupljene vojne potrebščine.

LONDON, Anglija, 30. julija. — Angleški vnani urad vznemirjajo poročila, da je vodja španskih upornikov general Francisco Franco prosil Mussolinija za pomoč ter mu je obljubil mesto Ceuta v španskem Maroku in otok Minorko, ki leži med italijanskim otokom Sardinijo in Španijo.

Govorice o nemških in italijanskih namerah v Maroku se splošno širijo, že nad en teden. Ni pa mogoče dognati, koliko je resnice na teh vesteh, toda, če so resnične, bi zadostovalo, da se zaplete cela Evropa v vojno. Vnani urad pa priznava, da je prejel taka poročila.

Ta vada, ki jo je general Franco nastavil Italiji, je za Španijo malenkostna, toda bi uresničila Mussolinijeve sanje, kajti Sredozemsko morje bi postalo italijansko jezero.

Ceuta se nahaja nasproti mogočnemu Gibraltarju na afriški strani. Ako se tam utrdijo Italijani, Anglija ne bo več mogla obvladati gibraltarske morske ožine. Ker je Italija že tudi utrdila obrežje Eritreje in Somalije, obvladuje že tudi Sueški kanal. Ako bi postala Italija gospodarica Sredozemskega morja, bi bil konec angleškega imperija.

Španija je postala središče nevarnosti za evropski mir. Medtem ko so njene armade zapletene v vroče boje z uporniki na severu in na jugu, prihaja iz Seville pa radio poročilo, da ste dobili dve nemški ladji v španskem vodstvu povelje, da vprizorita "demonstracije", ker španska vlada ne skrbi dovolj za varnost nemških podanikov in njihove lastnine.

Nemčija je že protestirala pri španski vladi, ker so njeni vojaki porušili nazijski glavni stan v Barceloni. Španska vlada pa se je pri nemškem poslaniku za to že oprostila.

Dve najmočnejši nemški bojni ladji "Deutschland" in "Admiral Scheer" se že nahajata v španskih vodah. Včeraj pa je bila poslana križarka "Koeln" in več rušilcev, da ojačijo obe bojni ladji. Špansko vladno in francosko časopisje dolži

Na Zapadu je hladno, toda brez dežja

ZASLIŠEVANJE PARKERJA

Hoffman je o tem obvestil Lehmana. — Hoffman noče izročiti Parkerja in njegovega sina.

TRENTON, N. J., 30. julija. — Governor Harold G. Hoffman je naznanil, da je obvestil guvernerja države New Yorka Lahmana, da je sklenil, da bo v Trentonu vodil javno zaslišanje glede Lehmanove zahteve, da sta državi New York izročena detektiv Ellis Parker in njegov sin istega imena.

Starejši Parker je načelnik detektivov v Burlington okraju. Sodišče v Brooklynu zahteva Parkerja in njegovega sina, ker sta obdolžena, da je starejši Parker izdelal načrt za odvedbo Paula H. Wendela, mlajši Parker pa je bil dejansko udeležen pri odvedbi.

Governor Hoffman pravi, da se želi sestati z držav. pravnikom Williamom F. X. Geoghanom iz Brooklyna ali njegovim zastopnikom ter obema Parkerjema v svojem uradu v Trentonu 31. julija ob 11. dopoldne, da se dogovore za dan javnega zaslišanja.

Glede tega je rekel Hoffman: "Javnost kaže tako veliko zanimanje za to zadevo in časopisje je tako zelo vplivalo na javnost in jo napačno poučilo, da je potrebno javno zaslišanje. Na ta način naj bo javnost poučena o resničnih dejstvih in o vzrokih za nadaljno preiskavo."

Wendel je že prejel po telefonu sporočilo, da naj ne gre k zaslišanju v Trentonu, ker je mogoče, da se pripeti kaka avtomobilska nesreča.

Velika porota v Newarku razpravlja o Wendelovi trditvi, da je bil prijet v New Yorku, nato odpeljan v neko hišo v Brooklynu, kjer je bil mučen in s tem prisiljen, da je podal napačno priznanje, da je odvedel in umoril Lindberghovega otroka ter je bil nato pripeljan v New Jersey, kjer je bil izročen starejšemu Parkerju, ki ga je odpeljal v nek sanatorij.

Nemčijo, da podpira špansko fašistično uporno armado z aeroplani in municijo.

Poročilo iz Tangiera pravi, da so pred nekaj dnevi dospeli v fašistični glavni stan v Tetuan v Maroku trije novi nemški aeroplani.

WASHINGTON, D. C., 30. julija. — Načrti za odhod Amerikancev iz Madrida so morali biti premenjeni, ker vlada ni mogla dati na razpolago posebnega vlaka, ki naj bi Amerikance peljal v kako sredozemsko pristanišče. Odhod Amerikancev je bil določen za četrtek, toda ameriško poslanstvo je sporočilo državnemu departamentu, da je še vse negotovo, da pa je mnenja, da se bo to zgodilo v petek.

STAVKA V ILL. PORAVNANA

Delavskim zahtevam je bilo vstreženo. — V stavki je posredoval Lewis. — Sporazum napravil konec nasilju.

STERLING, Ill., 30. julija. — Posredovalec zveznega delavskega departamenta Roberta Pilkington je naznanil, da je bila stavka pri Northwestern Barb Wire Co. s sporazumom med John L. Lewisovim odborom za industrijsko organizacijo in zastopniki tovarne poravnana.

To je bila prva stavka, ki se je naslanjala na Lewisov odbor za industrijsko organiziranje vseh jeklarskih delavcev. Delavci so pustili delo 7. julija ter so nato zaprosili za sprejem v Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers. Stavka se je nato s popolno podporo CIO nadaljevala.

Sporazum določa naslednje: 1. Takojšnja zaposlitev vseh stavkarjev, kadar to dovoljuje produkcija.

2. Desetodstotno povišanje plač za vse delavce.

3. Priznanje Amalgamated Association pri kolektivnih pogajanjih glede delavskih plač in razmer.

Poravnava stavke je napravila konec nasiljem, ki so bila v zadnjih treh tednih na dnevnem redu. Preteklo noč je bilo na tovarno oddanih 25 do 30 strelcev, ne da bi bila povzročena kaka škoda. 20 pomožnih šerifov je metalo solzne bombe na stavkarje, ki so zjutraj prišli pred tovarno, da bi stavko kaznovali z vstopom v tovarno.

Dva šerifa so stavkarji tako pretepli, da se je eden zavedel šele čez dolgo časa.

VINO ZA SOVJETE

MOSKVA, Rusija, 30. julija. — Sovjetska vlada je sklenila, da morajo delavci dobivati vino. Najnovejša vladna odredba zahteva, da je letno izdelovanje šampanjca od 300.000 steklenic do leta 1942 povečano na 12.000.000 steklenic.

BREZPOSELNI NE BODO VEČ DEMONSTRIRALI

Njihovi voditelji so jim odvzeli palice. — Sporazum glede podpore bo kmalu dosežen.

HARRISBURG, Pa., 30. julija. — Voditelji brezposelnih, ki že nad en teden oblegajo Kapitol, so danes naznanili, da ne bodo več kričali in žvižgali. Svojim tovarišem so tudi odvzeli palice in polena, s katerimi so razbijali na galerijah. Predsednik Workers Alliance David Lasser je rekel, da ne bodo več nadlegovali poslavo-dajalcev, ako pokažejo dobro voljo, da bodo v resnici kaj napravili.

Iz senata prihaja poročilo, da bo glede podpore brezposelnim v kratkem dosežen sporazum. Finančni odbor je imel ves dan sejo in predsednik je naznanil, da je bila seja uspešna. Nek demokratičen član finančnega odbora je celo rekel, da je bil dosežen začasen sporazum.

Brezposelni zahtevajo sto milijonov dolarjev za podporo.

VERIŽENJE NA RUSKEM

Špekulante zadene najstrožja kazen. — Aretacije so na dnevnem redu. — Cena kruha je znižana.

MOSKVA, Sovjetska unija, 30. julija. — Z zapleno velikih množin blaga, oblek, čevljev in drugih potrebščin, je nadaljevala policija danes go-proti verižnikom, ki se je začela že prejšnji teden.

Največ verižnikov je bilo aretiranih na Jaroslavskem trgu, kjer so verižniki kupovali blago v državnih trgovinah in ga znatno dražje prodajali o-nim, kateri niso hoteli čakati na vrsti.

V ponedeljek je bilo obsoje-nih šest verižnikov na petnajst-letno ječo, nekateri so bili pa poslani v izgnanstvo. Načelo-vala jim je neka ženska, ki je bila že trikrat aretirana, pa, ji niso mogli dokazati krivde.

Aretirali so tudi nekega Karilovskega, kateri je bil v kratkem času nagrmadil stopetdeset tisoč rubljev.

DELAVSKA TAJNICA V PARIZU

PARIZ, Francija, 29. julija. — Danes je dospela s parni-kom Statendam v Francijo Miss Frances Perkins, ameri-ška delavska tajnica, v spremstvu svoje hčerke.

NAD TRIDESET TISOČ FARMERJEV JE ŽE ZAPOSLENIH PRI WPA

WASHINGTON, D. C., 30. julija. — Sicer naznanjata daljni in osrednji zapad, ki je koruzni pas Amerike, hladno vreme — v Minnesoti in North Dakoti je kazal toplomer komaj 40 stopinj — vendar je poljedeljski tajnik Wallace na časnikarski konferenci naznanil naslednje:

VSTAŠI SO POTOPILI SUBMARIN

Submarin, ki ga je zadela bomba iz letala, se je potopil s 40 možmi posadke. — Bombe so padle iz višine 2000 čevljev.

GIBALTAR, 29. julija. — Bombe iz letal španskih fašistov so danes potopile vladni submarin, dva nadaljna pa težko poškodovale.

Na potopljenem submarinu je bilo štirideset mož posadke. Na stotine oseb je opazovalo obstreljevanje. Dva čuvaja na svetilniku sta bila najbližje mestu katastrofe.

Prepričana sva, — sta izjavila pozneje, da se submarin ni prostovoljno potopil, ampak da ga je zadela bomba. Submarin je bil oddaljen kakih šest milj od svetilnika. Od Algecirasa je priletelo letalo, ki je bilo očitno namenjeno v Cento. Letalec je submarin opazil, se spustil nižje ter iz višine dva tisoč čevljev vrge-par bomb. Najmanj dve bombi sta zadeli.

V MEHIKI OROPAN AMER. SENATOR

MEXICO CITY, Mehika, 30. julija. — Demokratični senator Robert R. Reynolds in njegova hči sta bila med 20 ameriškimi turisti, ki so postali prve žrtve mehiških roparjev na novi avtomobilski cesti, ki veže Združene države z Mehiko.

Okoli 20 roparjev, ki so bili sicer uljudni, toda odločni, so vstavili sedem avtomobilov blizu Taxco v državi Guerrero, prestrelili prtljago in odšli z denarjem in raznimi dragocenostmi.

Senatorju Reynoldsu, ki je sam vozil, so vzeli \$200 in 200 pesetov (\$56). Da je mogel nadaljevati svojo pot v Acapulco ob pacifiški obali, si je moral Reynolds izposoditi \$50 od svojega prijatelja, kateremu se je posrečilo skriti pred roparji \$250.

"Roparji niso bili nasilni, toda so razumeli svoj posel," je rekel Reynolds.

"Prihodnjih 8 ali 10 dni bo pomenilo kritičen čas za žetev. Ako pride dež na obsežne pokrajine, potem bo mogoče pridelke koruze znašal 300.000 do 400.000 bušljev več, kot v veliki suši leta 1934, ko je bilo pridelanih le 1.386.000.000 bušljev koruze. Ako pa pričakovani dež ne pride, tedaj bo letina koruze za 300.000 do 400 tisoč bušljev manjša kot leta 1934 in s tem najmanjša izza leta 1881."

Normalni koruzni pridelek je na leto 2.550.000.000 bušljev.

Kot pa pravi Wallace, je v splošnem položaj ugodnejši kot leta 1934, kajti letos so farmerji pridelali dovolj ovsu najboljše kakovosti in mnogo krme. Zato je tudi manjše število prašičev in goveje živine, ki jo bo treba sedaj krmiti. Cena živini se je navzlic oddaji na trg vzdržala, tako da ne bo potrebno, da bi vlada farmerjem odkupila živino.

Poljedelske oblasti Nebraska in Montane se že posvetujejo s poljedeljskim departamentom glede pomanjkanja semenskega žita.

V šestih vsled suše prizadetih državah je pri WPA zaposlenih že 32.010 farmerjev. Od teh jih je samo v South Dakoti 13.000 in 13.467 v North Dakoti. Kvota za obe ti državi znaša 25.000. V Minnesoti je pri WPA zaposlenih 1018 farmerjev (kvota 3000), v Wyomingu 900 (kvota 6000), v Montani 3042 (kvota 6000) in v Coloradi 538 (kvota 4000).

PADLO 1000 ABESINCEV

ADDIS ABABA, Abesinija, 29. julija. — Neko italijansko poročilo pravi, da je padlo tisoč Abesincev, ko so skušali razdejati avtomobilsko cesto med Addis Ababo in Dessie.

Abesincem je poveljeval djažmač Abarra, sin rasa Kasse.

Pred nekaj dnevi je neka vest iz Egipta poročala, da močni abesinski oddelki na več krajih napadajo Italijane.

V maju so Abesinci za več dni prerezali želez. progo med Addis Ababo in Džibutijem. Železnica je bila popravljena šele po vročem boju z Abesinci.

Enajst Italijanov, ki so z aeroplanom pristali v pokrajini zapadno od Addis Ababe, so Abesinci pobili.

Abesincem sedaj mnogo pomaga deževje, ker Italijani zaradi slabih potoev ne morejo naglo pošiljati vojaštva.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Za celo leto velja za Ameriko in Kanado \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$5.00
Za pol leta \$2.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement
Dopis brez podpisa in osebni se ne priobčujeta. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da nam tuči prejšnje bivališče naznan, da hitreje najdemo naslovnik.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelj in praznikov
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

DVA BLOKA V EVROPI

V srednji Evropi se snuje trojna zveza, ki jo tvorijo Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija. Ta blok stremi po reviziji mirovnih pogodb in zlasti po reviziji državnih mej.

V taborn, ki so proti temu bloku, so one evropske države, ki so odločno za spoštovanje mirovnih pogodb in ohranitev sedanjega stanja v Evropi, in sicer Anglija, Francija, Sovjetska Rusija, Mala antanta in Balkanska zveza.

Evropa je torej že danes podobna predvojni Evropi, v kateri sta si stali nasproti antanta in trojzveza.

Razlika je le ta, da je danes blok srednjeevropske trojne zveze odvisen od volje dveh možakov, ki se lahko sporazumejo o vsaki zadevi ali pa tudi ne.

Miroljubne države, ki so v drugem bloku, pa so demokracije, ki morajo vedno računati z okornostjo svojega parlamentarnega aparata in vsled tega težko pridejo do hitrih sklepov in enotnega postopanja.

Če se vse to vpošteva, nastane vprašanje, kateri teh dveh blokov je bolj močan.

Takoj je treba naglasiti, da je gospodarska, politična in vojaška nadmoč brez vsakega dvoma na strani onih, ki so za to, da ostane položaj v Evropi tak kakršen je danes.

Res je, da sta Italija in Nemčija s svojo metodo "izvršenih dejstev" dosegli važne uspehe in diplomatske prednosti, ker se miroljubne države izogibajo uporabi sile.

Pristaši drugega bloka bodo vedno bolj popuščali pred nasiljem, dokler s tem ne bodo ogroženi njihovi življenjski interesi.

Kar se tiče razmerja moči, ne more o njem noben nepristranski opazovalec dvomiti.

Čeprav imajo države nove tr ozveze še tako junaške in še tako dobro opremljene armade, so vendarle daleč za močjo nasprotnega tabora, ki nima le dobrih in najboljših armad, ampak tudi skoraj vse sirovine na svetu.

Blok miroljubnih držav ima absolutno nadmoč na morju in razpolaga skoro z vsem svetovnim kapitalom.

Krvav spopad bi morda trenutno po kakem nenadnemu spopadu prinesel trojni zvezi malenkostne uspehe; toda kakšen bi bil konec take pustolovščine, o tem ni nobenega dvoma.

DENARNE POŠILJATVE
Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.
V JUGOSLAVIJO
Za \$ 2.55 Din. 100
\$ 5.00 Din. 200
\$ 7.50 Din. 300
\$ 11.70 Din. 500
\$ 22.00 Din. 1000
\$ 44.00 Din. 2000
V ITALIJO
Za \$ 9.00 Lir. 100
\$ 17.40 Lir. 200
\$ 43.00 Lir. 500
\$ 86.00 Lir. 1000
\$ 164.00 Lir. 2000
\$ 328.00 Lir. 4000
Ker se cene sedaj hitro menjajo so navedene cene podvsebene spremembi gori ali doli
Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.
IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$ 5. morate poslati \$ 5.75
\$ 10. " \$ 10.85
\$ 15. " \$ 16.
\$ 20. " \$ 21.
\$ 40. " \$ 41.25
\$ 50. " \$ 51.50
Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJINO SI.
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

IZ ADDIS ABABE V MARIBOR

Orožniki od Sv. Duha na Ostrem vrhu so pripeljali v Maribor ter izrgli policiji zanimivega gosta. Na meji so prijeli 20-letnega Aleksandra Cvetkoviča iz Čačinev pri Našicah, ki je po pokliu miner. Prišel je čez mejo brez dokumentov ter izjavil, da so ga spravili na jugoslov. stran avstrijski obmejni organi. Na vprašanje, odkod prihaja, je izjavil, da naravnost iz Abesinije. Na policiji je nato pripovedoval zanimivo zgodbo svojega tavanja po svetu, ki ga je pripeljalo v osrčje Abesinije v najnemirnejših časih, ki jih je ta država doživela. Lansko leto je iskal Cvetkovič delo ter je prišel do Šibenika. Tam se je spoznal z nekim Miho Galohom iz Celja. Oba sta sklenila, da si ogledata svet ter sta se skrivaj vkrcala na tovorni parnik, s katerim sta se pripeljala do Marseja. Iz Francije ju je zaneslo v Afriko.

V Egiptu pa ju je neki Italijan ki je zbiral delavce za Abesinijo, najel v svojo kolono. Poslana sta bila z drugimi delavci vred v italijansko Eritrejo ter sta delala na cestah. Zadnje čase sta bila zaposlena v Addis Ababi, ki so jo Italijani osvojili. Cvetkoviču je postalo dolgočasno med Abesinci, pustil je delo ter se vrnil v Italijo, kjer so ga pa v Trstu v zahvalo, da jim je v Abesiniji delal, zaprli. Mesec dni je sedel, potem so ga pa izgnali v Avstrijo. Avstrijsci so ga spravili na Češkoslovaško, Čehi nazaj v Avstrijo, dokler se končno ni znašel na ozemlju domače države. Zaenkrat so ga pridržali na policiji, da bodo ugotovili, če so njegove navedbe resnične.

ZRTEV MATERINSTVA

V celjski bolnišnici je umrla kot žrtev materinstva 28-letna žena kleparskega pomočnika Marija Belcova iz Celja. Pokojnica je letos 11. maja že drugič porodila dvojčke, a se ni več opomogla.

OBEŠENEC V GOZDU

Privratnik Gajzer z Galjevice je našel v gozdu za Rakovnikom na drevesu obešenega nekega moškega. Bil je že popolnoma trl. Obvestil je o tem policijsko stražnico na Dolenjski cesti. Obešence je bil v Birni vasi pri Novem mestu 22. decembra 1889 rojeni France Bele, po pokliu žagar. Vzrok samomora bo najbrž brezposelnost.

ROPARSKI UMOR V SLOVENSKOGORIŠKI VASI

Prijazna in tiha ves Zgornja Voličina, ki se dviga po valovitih hribovih med sadovnjaki in vinskimi goricami pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, je vsa pod groznim vtisom zavratnega roparskega umora. Zjutraj je mukanje živine in kruljenje svinj v hlevu pri hiši številke 54, ki stoji popolnoma na samem, opozorilo najbližnje sosedo, da se je gospodinja Otilija Kocbekovi morala zgoditi nekaj posebnega. Vežna vrata so bila zaklenjena, živina je mukala in ko so ljudje pogledali skozi okno v sobo, se jim je nudil strašen prizor: na tleh pri postelji je ležala ženska z raz-

bito glavo in daleč okrog je bilo polno krvavih madežev.

Kakor blisk se je po Slovenskih goricah razširila pretresljiva vest, da je bila Kocbekova Otilija umorjena s sekro na strašen način. Kocbekova je dolga leta skupno gospodarila s svojo sestro Ivano, ki pa je letos spomladu umrla in njej zapustila svoj delež. Od sestrine smrti je Otilija sama gospodarila.

Upravna občina Voličina je takoj obvestila o dogodku orožnike pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah. V Voličino je prišla tudi sodna komisija. Ugotovilo se je, da so ljudje zadnjič videli Otilijo Kocbekovo pred štirimi dnevi. Le lačni živini je pripisati, da je s svojim mukanjem opozorila sosedo in se je lahko po štirih dneh odkril umor.

TRUPLO MLADE ŽENE

Ko so Hočevarjevi s Studenra pri Devici Mariji v Polju dopoldne želi na svoji njivi, ki leži kakšnih sto korakov od vasi proti aerodromu, so sredi njive prišli do nenavadne, žalostne najdbe. Sredi pšeničnega morja so našli truplo neznanke, mlade, morda do 25 let stare ženske, ki je ležala tam skrito med klasjem brčkone že kakšnih 14 dni. O svojem odkritju so brž obvestili večšok orožniško postajo in pa banovinskega zdravnika dr. Jenka, ki je po kratkem ogledu ugotovil, da njene smrti najbrž ni zakrivila tuja roka. Poleg trupa so našli drobno stekleničico, iz katere je mlada neznanica brčkone popila strup, a steklenička je bila prazna in brez vsakega vonja. Če je bilo v nji kaj strupene tekočine, jo je pač že zdavnaj do zadnje kapljice utegnulo izplakniti deževje, ki je tako pogostokrat lilo v zadnjih dneh. Ne daleč stran so našli tudi ročno torbico, v nji pa ni bilo nikakih dokumentov.

KRVAVA RODBINSKA TRAGEDIJA

Maribor ima novo krvavo senzacijo. 17. julija so na dvorišču Aleksandrove ceste 51 odjeknili strel. Ključavničar državnih železnic Ivan Ferline, star 40 let, je s samokresom ustrelil svojo 36-letno ženo Elizabeto. Takoj po krvavem dejanju je prišel k sosedu rekoč: "Hitro po policijo in zdravnika! Ženo sem ustrelil."

Na policiji je pozneje Ferline zatrjeval, da je hotel tudi sebe ustreliti, a da mu je orožje odreklo. Pripovedoval je o žalostnih rodbinskih razmerah. Neprestani prepiri so ga, kakor je zatrjeval, nagnali v obup. Splošno pa je znano, da je Ferline zelo vdan alkoholu. Tudi svoje krvavo dejanje je izvršil v vinjenosti. Ženi je prestrelil vrat in, ker je bila zadeta glavna žila, je nesrečnica naglo izkrmavela.

Elizabeta Ferlinecova je bila nekaj tednov pri svojem 13-letnem sinu in 14-letni hčerki, ki sta na letovanju pri Poljčanah. Ko se je vrnila domov, okrog 9. jo je na stopnicah srečala sosedo Kabričeva ter jo vprašala, zakaj je takoj praznično oblečena. Ferlinecova je dejala: "Danes grem na sodnijo, da napravim konec. Saj mi je že vse prodal!" — Čez kako poldrugo uro pa je bila nesrečna žena že mrtva.

KAKO SI LJUDJE POMAGAJO

V Počeniku v Slov. goricah se je zgledal neznan možki pri posestnici Ivani Kacjanovi in se ji predstavil pod imenom Kraut iz Maribora. Posestnica misleč, da ima opravka z vin-

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Peter Zgaga

NEWYORSKE ZNAMENITOSTI

Zadnjič stopi v uredništvo pevec Tone Subelj v spremstvu visoko-raslega, štiriindvajsetletnega slovenskega fanta, ki me je večkrat v svoji mašini prevažal po Clevelandu. — V New York je prišel na

Dopisi.

Sudbury, Canada.

Najlepša hvala vsem sudburskim Jugoslovanom, kateri so nas posetili na našem pikniku v nedeljo, 19. julija. Ves čisti dobiček je namenjen Domu Slepih v Ljubljani.

Hvala g. Zori Perkoviču za dar, katerega smo prodali na dražbi za \$31.35. Hvala g. Ljubici Mijatoviču za dar, katerega smo prodali za \$16.30. Hvala Louisu Ruparšiču, Franku Hruzniku, Fredu Dimu, Tonyu Košmerlu, Johnu Košmerlu, Joe Slovincu, Tonyu Strumbelju in Dragici Bosnar, kateri je vsak svoje delo z največjo točnostjo izvršil, ter so vsi skupaj pripomogli, da se je piknik tako lepo obnesel.

Cistega dobička je bilo \$205, katere smo že poslali na gori omenjeni naslov.

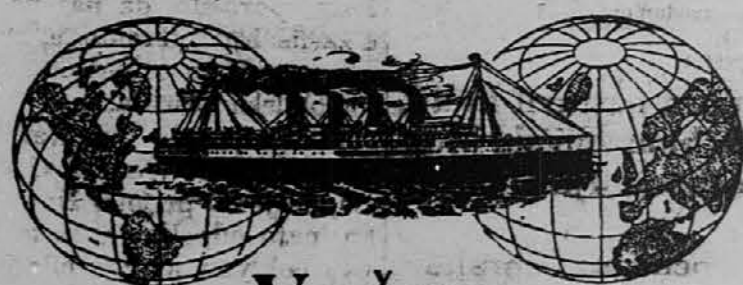
Hvala tudi tistim, kateri so nas prezrli ter niso hoteli sodelovati, posebno pa tistim, ki so rekli, da slepci ne rabijo nobene pomoči, češ, da so že preskrbljeni.

Pozdrav!

Albin Žaren.

TUDI UMETNEGA ZLATA BI SE ITALIJA NE BRANILA.

Mussolini je naročil profesorju kemije na milanskem vseučilišču dr. M. Giovanniju, naj zasleduje in preizkusi poskuse proslulega "alkimista" Dunikowskega, ki deluje ta čas v San Remu. Prof. Giovanni si je dal za te poskuse poslati v svoj laboratorij kepo zemlje, ki jo je Dunikowski obdelal po svojem postopku. Učenjak meni, da bo lahko že v nekoliko dneh poročal vladnemu predsedniku o uspehih svojih poskusov.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je pouten v vseh stvareh. Vsled naše dolgotrajne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, polni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

vakejš, — mi je pojasnil Subelj, — in je pri meni na kvar-tirju. Dosti sva že prevozila in obhodila, danes popoldne imam pa nekaj drugih opravkov. Ali bi mi hotel ti razkazati par newyorskkih znamenitosti? Ob štirih popoldne se pa srečamo na dvainštirideseti cesti in sedmi aveni.

Kam naj ga peljem? Kaj naj mu pokažem. V morju pri Coney Islandu se je že kopal; v knjižnici je že bil; akvarij in zverinjak je že videl; Radio City si je ogledal in Boginji Svobode je splezal skozi drobovje v glavo.

Kam torej? Šla sva v Greenwich Village, newyorski Montmartre, kjer se zbirajo umetniki, slikarji, kiparji, pesniki in druga taka svojata. Tam je kréma, kjer lahko dobiš poleg italijanske meneštre za deset centov štiriindvajset omne dobrega piva. Vselej moram čašo z obema rokama prijeti in jo dvigniti k ustnicam: tēr imam prijeten občutek, ko se ob pitju moči v hladni beli peni konica mojega možgatega nosu.

S subwayem sva se peljala na dvainštirideseto cesto, kjer je Minskijeva burleska, v kateri se razkazujejo več ali manj mlada in lepa dekleta, kakor jih je Bog ustvaril.

Malo sem premišljeval, če bi ga peljal noter ali ne, kajti šov slovi po svoji drznosti po vsem svetu. Pa sem si mislil: Fant je star štiriindvajset let in prihodnje leto se bo ženil. Tako pregrešnih reči pa najbrž tudi ne kažejo, saj sem zvedel iz zanesljivega vira, da so si komaj teden prej ogledale komedijo v družbi hčera dve kreposti Ivanki in gospa Matilda z Astorije, katerim ne more nihče očitati kakšnih nepoštenih nagibov.

Pa pojdiva v božjem imenu, — sem rekel in sva šla ter sedla v teman koticček. Ko se je začelo dvigati zagrinjalo, sem rekel svojemu mlademu spremljevalcu: — Le dobro se drži Lojze! In nič se ne boj, saj jih ne bo doli k nama.

Popravil je špegle, jaz sem se pa priporočil svetemu Antonu, priprošnjiku zoper skušnjave, ki mi je bil doslej ob takih priložnostih še vselej več ali manj ob strani.

Zagrinjalo se je dvignilo. Na oder pa stopilo in zaplesalo šestnajst deklet. Vroče jim je moralo biti, ker niso imele na sebi ne ošpetlja in ne srajce. In so plesale z vsemi svojimi udi, le z nogami ne — packe nemarne, da jih le sram ni. Zaplesale so petkrat, desetkrat in vedno manj so imele na sebi.

Potem je bila na vrsti št. 2. Na odru se je pojavila v židane in zamestaste eunje zavita lepota, kateri je bilo še bolj vroče. Cape, nogavice, modere, krlja, kočmajka, srajca in hlače — vse to je kar letelo od nje.

Ko se nam je priklonila kot jo je hudoba ustvarila, je začela odpenjati še tanak pas, katerega ji je vihrala ozka krpica; vihrala bolj zaradi polujšanja kot pa zastran koristi. Pojdiva! Lojze! — sem zgrabil spremljevalca za roko, kajti zdelo se mi je, da me je začel zapuščati svetl Anton, na čigar pomoč sem se dotle v sliki njih skušnjavah vedno lahko zanesel.

Na vogalu srečava Toneta Sublja.

Le kod naju vrag nosi, je hotel vedeti.

V tla sem pogledal in skesano priznal, da sva bila z Lojzetom v burleski.

— Tako je prav, — je preudaril. — Ti si peljal fanta, jaz sem pa lani njegovega očeta, ko je prišel v New York na vakejš.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KSAYER MEŠKO:

NEKDAJ JE BIL O . . .

O Bog, kdaj je bilo to, da so šli fantje v gručah skozi noč, šli po belih cestah, šli čez roso polje in so v svoji mladi sreči peli in vriskali, da je do neba zvenelo?

Tedaj, se mi zdi, ko so bile noči lepe in jasne, kakor bi se razlival čez spavajoči svet naj-dobrotnejši smehljal božji, in mirne ter pokojne, kakor bi zibal ves svet sam v Bog svojem

očetovskem naročju.

— A kdaj je bilo to, kume? V davnih časih, brate. Tedaj, ko je hodil po svetu še svetli mir . . .

In kdaj je bilo tisto, moj do-brotni Bog, da je drage volje pomagal brat bratu v sili, so-sed sosedu v stiski in pomanj-kanju? In ne samo brat bratu, sosed sosedu, celo tujcu, pot-niku in romarju, ki je prišel bogve odkod in je šel bogve kam. Pa ga je mimoidočega, u-trujenega in prašnega, povabil gospodar v svoj dom in mu je rekel s prijazno besedo, skoro da z ljubeznivo silo: "Sedi! Kar imam, ti prinesem." In mu je prinesel leba, rženega ali na-pol belega sorzičnega, velikega in dehtečega. Zraven hleba je položil sira in vrč vina ali slad-kega sadjevca. In ga je vabil in pogumil: "Ureži, prigrizni in pij!"

— Kdaj se je godilo to čudo, o kume?

V davnih časih, dragec, ko je še živel na svetu ljubezen do človeka, ker je še ni umorila se-bičnost in neusmiljeni strah pred prihodnjim dnem: "Kaj bomo jedli, kaj pili?"

— A kdaj je bilo to?

Ko še niso poptevala konjska kopita celih dežel, ne še razorali topovi brstečih in rodečih vi-nogradov . . .

In kdaj je bilo tisto, moj pra-vični Bog, da je fant pogledal svoji izvoljenki v oči in je bil do nebes srečen ter je vse noči sanjal o njenih čudežnih očeh "Kako so nedolžne in zveste!"

Kdaj je bilo tisto, da je poslušal z drhtečim srcem njene mehke besede in je bil blažen kakor ob angelskem spevu, ker je ve-del: "Ne lažejo!" Kdaj je bilo tisto, da je molče in ves zavzet držal njeno roko in je bil bolj srečen kot prvi človek v para-dižu, ker je vedel: "Že rahli de-viški trepet njene roke mi go-vori in prica, da je vsa in po-polnoma moja. Miren sem lah-ko, lahko ji zaupam."

— Ali je bilo na svetu kdaj tudi tako čudo?

Bilo, bilo. V davnih časih, ko so srca še poznala pravo lju-bezen in zvestobo.

— Čudne besede. Ne razu-mem jih. Kaj pomenijo, kume?

Kako naj ti jih pojasnim? Da bi jih razumel, bi ti jih moral pokazati na živih zgledih. A kako, ko pa sedanji svet nič več ne ve o njih in jih ni nikjer najti.

Umolknila sta starec in mla-denič. Otožna sta povesila gla-ve, razmišljajoča:

Nekdaj je bilo . . . davno . . . davno . . .

KNJIZNICA V STARI GRČUL

Pred kratkim so izkopali na trgu v Atenah ploščo z napi-som: "Nobene knjige ne smem vzeti s seboj, ker sem tako pri-segel. Knjižnica je odprta od prve do šeste ure."

Kakor domnevajo, je visela ta tabla v Trajanovi knjižnici, ki so jo osnovali okrog leta 100 po našem štetju. Po našem časovnem štetju pomeni dosta-vek, da je bila knjižnica odpr-ta od prve do šeste ure, čas od 7. zjutraj do 12. Iz table je tu-di razvidno, da so imeli mnogi obiskovalci Trajanove knjižni-ce navado, da so odnašali iz nje knjige, ki so jim posebno uga-jale. Zato so obiskovalce z na-pisom opozorili, da so se s pri-segoj odpovedali tej navadi.

ZAKAJ NI MOGOČE PREMA-GATI NAJVIŠJE GORE SVETA?

Sedaj, ko se je morala ang-leška ekspedicija, ki je hotela splezati na najvišji vrh sveta, dokončno vrniti, se Tibetanci, ki so tujim obiskom še vedno zelo nenaklonjeni, sklicujejo na stare pripovedke, po katerih ne bo človeškim nogam nikoli us-pelo, da bi stopile na vrh Zo-mlungme, po naše Mount Eve-resta. Pri tej priliki so lahko zvedeli Evropeci tudi staro pri-povedko, ki poroča o prvi eks-pediciji na to goro. Izvršila se je seveda, kakor v Tibetu ni drugače pričakovati, s pomočjo čarovnije.

Pred mnogimi stoletji je pri-šla lepa princesa Li iz kitajske dinastije Cangov — pripovedu-je ta pripovedka — do tibetan-skih mej in se je zaljubila v ti-betskega kralja, ki je bil tu pravkar na lovu. Sklenila sta, da se poročita in to se je zgo-dilo v Pekingu. Po poroki je kralj Can Gampo, kakor se je imenoval Tibetanec, odpotoval s svojo mlado ženo v Lhaso. Tu so ga pa sprejeli zelo sovražno, kajti po deželi je bil šel glas, da je mlada kraljica budhistka, med tem ko so v Tibetu takrat vladali še oboževalci hudiča. Lepa Li pa je vendarle dosegla, da je kralj pozval v deželo ne-kega budhističnega modreca, ki naj bi se pogajal s hudičevimi duhovi. Vrhovni duhovnik hu-dičevcev je tedaj predlagal, naj bi priredili tekmo. Tista vera naj bi zavladala v deželi, ki se bo prvi povzpela na prestol bo-gov, to je na Mount Everest.

V naslednji noči se je dvig-nil hudičev lama na svojem ča-rovnem bobnu proti gori. No-sili so ga duhovi teme. Bil je si-guren, da zmaga. Budhov svecenik pa se je samo smehljal. Počakal je do sončnega vzhoda in se je potem na prvem sonč-nem žarku ki je hitrejši od vseh duhov teme, odpeljal na vrh. Hudičevi duhovi pa so ostali ob vznožju gore in pazijo na to, da ne pride še kdo drugi na vrh gore na drugačen način. Zato je po tibetskem naziranju vsa-ka ekspedicija na Mount Eve-rest odveč, dokler bo uporab-ljala samo človeške moči.

"POSKUSNA NEVESTA" AN-GLEŠKE ARISTOKRACIJE

V Londonu se je poročila ne-ka Lucija Silvija Claytonova. Na poročno gostijo se je zbra-la velika družba, da je ta dan opravila svojo 300. poroko in da se je odločila, naj bo to nje-na zadnja.

Claytonova je bila prej nam-reč maneken v znani londonski specialni trgovini za oprave ne-vest. V tej funkciji je v pol-nem poročnem ornatu imela 299-krat generalne vaje za tuje poroke. V londonski družbi je namreč običaj, da se takšne va-je vršijo dan pred poroko v zaprti cerkvi. Claytonova je pri tem kazala zaročenkam an-gleških aristokratov, kako naj se vedejo naslednji dan ob tem važnem dogodku svojega živ-ljenja.

Pri sevoji lastni poroki pa je bila Claytonova, kakor je sa-ma povedala, navzlic temu tako razburjena, kakor nikoli in bi zgrešila pot skozi stransko ladjo cerkve, ki jo je poznala kakor lastno dlan, da je ni vo-dil njen ženin. Sedaj bo odprla šolo za menekene.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih po-vesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

L. Ganghofer: Grad Hubertus

:: Roman ::

15

Pred Katice je oživela slika: iz somračja se je pojavila zapuščena vijugasta steza, hrapa-va od kamenja, obrasla z nizkim trnjem in med trnjem je ležalo onemoglo telo nekega genija z boleznimi potezami, oblečenega v razcapa-ne krpe.

"Kako žalostno!" so nalahno vztrepetale Katičine ustnice. Tako globoko se je bila po-greznila v ta spomin, da je preslišala korak, ki je šel počasi preko gramoznih tal pod njenim oknom ter je onemel v brestovem drevoredu.

4.

Grof Tasilo je zapustil park ter odromal po razsvetljeni cesti proti vasi. Čez četrt ure je dospel do jezera. V širokem krogu so se svetila okna vseh vil. Na terasi krčme, ki so jo raz-svetljevale plamenice, je bilo nekaj miz z ne-deljskimi gosti, na bregu pa je stala gruča fantov in deklet v živahnem pogovoru. Ob Ta-silovem prihodu so utihli. Nekdo od fantov je stekel, izginil v čolnarjevi koči in zaslišali so rožljanje verige in ropot čolna, ki se je pojavil iz črne lope ter se usidral ob bregu. Bil je li-čen čoln z oblazinjenimi klopmi, a sedež pri krmilu je obdajala izrezljana ograja. Hlapec se je izkrcal in grof Tasilo je prevzel vesla.

Čoln je drsel preko širnega jezerskega zali-va proti neki vili, z vrta katere so se spuščale do vode bele kamenite stopnjice. Ko se je čoln približal, je zazvenel pritajen glas: "Tasilo, ti?"

"Da, otrok!"

Čoln je pristal in grof Tasilo se je vzdignil, da bi objel vitko dekliško postavo, ki ga je bi-la pričakala na stopnjicah.

"Ana?" je vprašal drugi ženski glas od vi-je. "Ali nočeš vzeti plašča?"

"Ne! Zrak je tako mehak in topel kot sonce. S Tasilovo pomočjo je dekle stopilo v čoln, se vsedlo v zadnji del, ga odrinilo od zidu in pri-jelo za krmilno vrvico.

Krepki zamahi so gnali čoln, ki je šumel, na široko jezero. V mesečini so se iskrite kaplje, ki so padale z vesel in za krmilom je ostajala v temni vodi blesteča brazda.

Nekaj časa sta oba molčala, potlej je spre-govoril Tasilo: "Odpusti mi, da sem ti dal ča-kati! Ali nisi bila nestrpljiva?"

"Bala sem se že, da te ne bom več videla. — Zdaj si pa vendar prišel!" Topli, melodični glas je zvenel v nočni tišini kot lahen spev.

"Nisem bil gospodar svojega časa. Od več-raj je moja sestra v Hubertu."

Odgovor se je obotavljal: "Vem—"

"To te skrbi? Ne, Ana, bodi mirna! Kako pride vse drugo, ne vem. Toda moja sestro boš v naskoku osvojila. Navdušuje se zate. In ona naj tudi prva to izve. Končno moramo pa ven-dar govoriti; odločitev ne smemo dalje odkla-dati. Nočem, da bi te začeli v vasi opravljati."

Mehka roka se je dotaknila njegove: "Hvala ti."

"Toda otrok!" Poljubil je bele prste ter zo-pet prijel za vesla. "Ljubim te in hočem, da te tudi drugi častijo kakor zaslužiš. Zato se mo-ra ta negotovost končati. Sklenil sem. Te dni pridejo moji bratje za teden dni na Hubert in domnevam, da nas bo papa, da bi si svidenje o-lajšal, namestil v lovski koči. Kakšno stališče bosta zavzela do tega Robert in Vilko, ne vem. Toda z njima bom hitro na jasno. Moj oče seveda..."

"Se bojiš?"

"Strah?"

Sklonil se je nad vesla ter se s srečnim sme-ljajem zazrl v lepi dekletov obraz. "Ne, Ana! A tesno mi je. Toda ne zaradi bojev, ki me ča-kajo, ker vem, da jih bom prebil. Bojim se le nezasluzene sreče, ki se bo zavalila name."

Mehka roka mu je zatisnila ustnice.

Tišina je bila v čolnu, vesla so se vlekla in z velikim škrobotom je zdrsil čoln mimo str-ane iz vode moleče skaline. Gorski kot, pre-plavljen z vsem čarom poletne mesečne noči, se je odprl kakor ogromna jama. Zdaj se za-čuje rahli spev čudežnega alta. Kot brneče sa-nje zvona, tako je vztrepetavala polnost teh prekrasnih tonov v tišini noči. — Selhmanno-va "Pesem neveste". In kako je bila pesem peta, to je bilo več kot samo dar popolnega u-tnetnika. Bil je to spev, v katerem se je izrpa-lo vse mišljenje in čutenje, vsa duša ljubeče žene.

"Naj me, o mati, na prsi privije, mati, nikar se za mene ne boj! Vprašaj zaman me, kaj iz tega naj vzklije, dan kdaj poslednji dožilo bo svoj?"

Konec! Končati nikdar se ne sme! Kaj? Oj, saj tega še nihče ne ve! Naj me na prsi privije! Naj me!

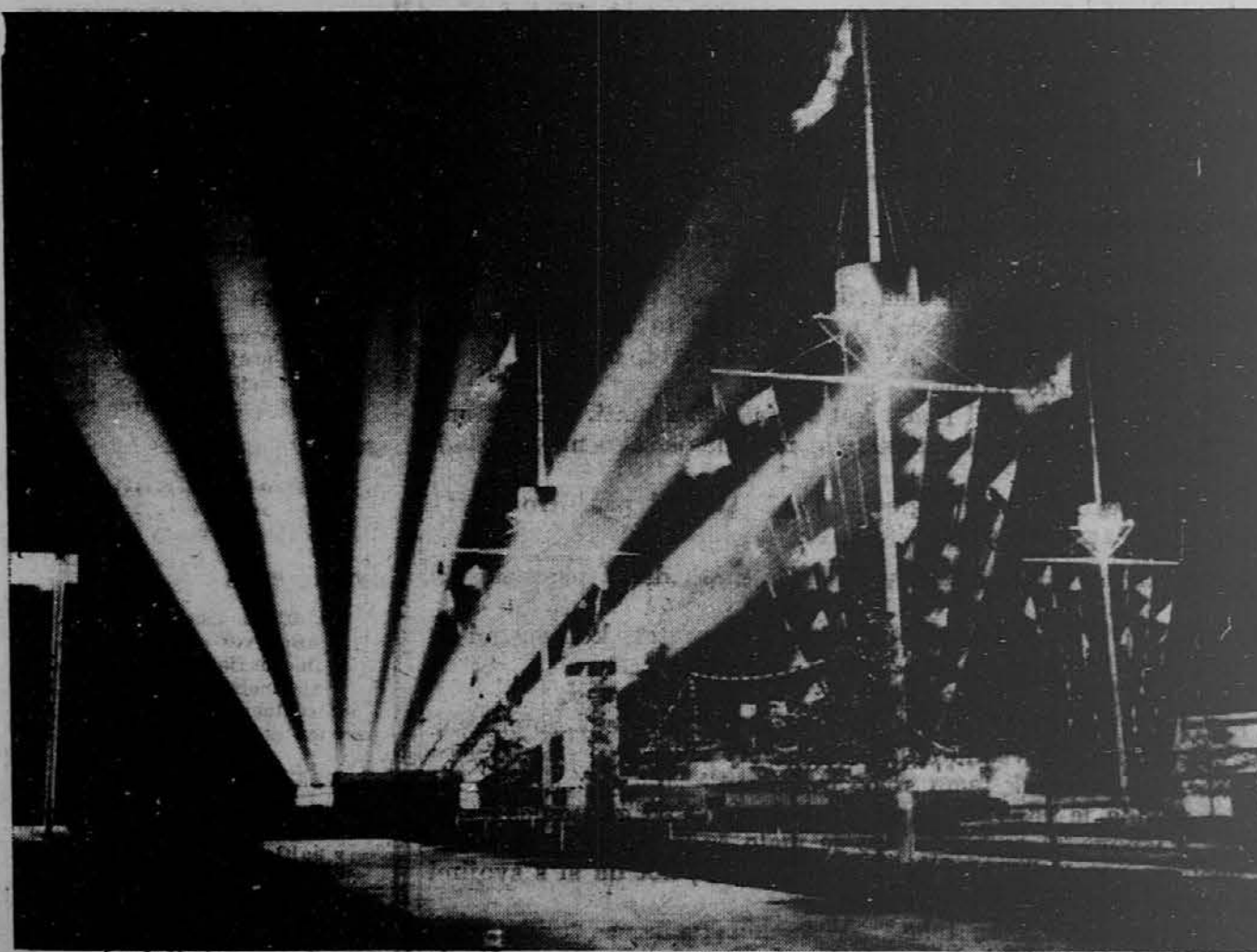
Kakor izgubljeni zvok iz dalje se je odbijal odmev poslednjih besedi od skalnih gorskih sten Nato globok molk. In zdaj preko jezera sem vreščec, zategnjen klic; še drugi in zopet eden.

Tasilo se je vzravnaval: "To je pri hišici. — Morda turist, ki se je ob povratku zakasnil. Morava ponj, če ne bo moral ubožec do jutra čepeti zgóraj v skalnem zakotju."

Prijel je za vesla ter začel na vso moč veslati. Še preden se je čoln približal hudo-urnika, je že mogel Tasilo v mesečini razločiti žakalčve postavo. Pod čolnom je škripal pe-sek in z brega se je dal razločiti zmeden ve-seli glas: "Hvala vam, da ste se me usmili. Drugače bi se bil moral zadovoljiti z nič kaj prijetnim prenočiščem."

DALJE PRIDE

RAZSTAVA V CLEVELAND, O.

Razstava v Clevelandu, ki je bila otvorjena ob priliki stolet nice ustanovitve Clevelanda, je vsak večer bajno razsvetljena.

Naročite jih pri:
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 16th Street : : : New York, N. Y.

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Le prehitro potečejo kratke ure. Za čajanko so se zopet prikazali tuji ostali in takoj nato se Gonda odpravi proti domu. Domov je morala priti še ob belem dnevu, drugače bi očeta skrbelo.

"Sprišim te do Diatti gozda, Gonda."

"Ali ti ne bo preveč naporno, Grega?" ga vpraša s krbno in vendar vesela, da se je Kurt zopet leno gugal na svojem stolu.

"O, ne, tako daleč sem bil že tudi včeraj in mi je bilo dobro!"

"Pa pojdi, Grega; svojega konja bom vodila na vajetih, dokler se ne ločiva."

Počasi gresta eden poleg drugega. Kurt gleda za njima s škodoželjnim pogledom, svojemu bratu ni privoščil, da je bila proti njemu Gonda ljubeznivejša in je iskala njegovo družbo, medtem ko se je njemu izogibala, kadar je le mogla. Ker so se njegovi občutki do Gonde zadnje mesece premenili, je mislil, da ji tudi Grega ni bil samo po bratovsko naklonjen.

Počasi gresta proti Diatti gozdu navzdol. Grega je bil v svojih ramah še nekoliko slab, toda pri vsakem koraku je postajal močnejši. Gonda je opazila, da je napel vse svoje niti, da bi bil bolj raven in da bi na njo napravil utis, kot da se počuti boljše, kot pa je bil v resnici. Kako zelo pa se je moral truditi, tega Gonda ni slutila, drugače bi ga poslala nazaj. Ko prideta do Diattija, Gonda sede v sedlo. Grega ji hoče pomagati, toda Gonda mu ne dovoli.

"Ne smeš! Varčuj s svojo močjo za pot domov, ker moraš sedaj iti nekoliko vkreber."

In Gonda se naglo zavili v sedlo ter mu seže v roko.

"Na svidenje, Gonda! Najpozneje v nedeljo pridem na Dahony."

"Toda samo, če se boš počutil popolnoma dobro, veš? Ako v nedeljo ne moreš priti, bom zopet v ponedeljek prišla jaz."

"O, bom že prišel."

"Ne vganjaj nikakih neumnosti, ne sili se, če ne moreš, ker si boš samo škodoval."

"Tako sem se že naveličal se vedno ozirati na svboje zdrave," pravi Grega in se vzravna.

Gonda pa mu zapreti s prstom.

"Bodi pameten, Grega, nikar mi ne delaj skrbi."

Grega pritisne svoje lice za nekaj časa na njeno koleno in se ji smeje.

"Seri: že tako pomaten, da bom prihodnjič dobil še sive lase!"

Oba se smejeta, nato pa Gonda odjaha. Grega gleda za njo, dokler ne izgine njegovim očem. Nato pa vzdihne in se obrne. Bilo mu je, kot bi ž njo zatnilo solnce. Počasi se napoti proti domu; pogosto mora postati in se oddahnuti, ker je šlo v klanec. Pri tem mu srce glasno in težko utriplje.

Naslednjega jutra sedi Gonda pri zajtrku na verandi svojemu očetu nasproti. Malajski sluga jima prinese sveži zapecene, drugi pa jima naliže skodelice. Nato Gonda oba odlovi ter sama streže očetu, ker je hotela biti sama z njim. Obledela je bila v tanko belo obleko in je v njej izgledala mladeniško sveža in dražestna, da Miklavžu Rutarju ni bilo mogoče šteti v zlo, ako jo je opazoval z očetovskim ponosom.

"Kdaj se odpeljaš danes na plantaže?"

"Dopolodne ne, Gonda; imam že doma dovolj opravka, jutri pa se bom peljal v Palembang."

"Ali smem s teboj?"

"Seveda, če hočeš!"

Oči ji zažare.

"Za kaj takega sem vedno pripravljena. Ali imaš kake posle v Palembangu?"

"Da."

"Do kdaj pa bova doma?"

Mislil enkrat od petka do sobote."

"Dobro! V nedeljo bo najbrže prišel Grega. Ako se do nedelje ne bi vrnila, bi mu poslala sporočilo. Zastonj naj bi ne hodil; pa bo zanj ta pot že itak naporna."

"Ni mu treba odgovorjati. Najkasneje v soboto zvečer bova doma."

Gonda zvedavo pogleda očeta. Nekaj na njem se ji je zdelo čudno. Takoj se zopet zatopi v misli. Čez nekaj časa ga v skrbi pokliče.

"Oče!"

Prebudi se iz svojih misli. Pogleda jo z velikimi očmi.

"Kaj želiš, Gonda?"

"Oče, prav nič mi ne ugajaš. Menda ne boš zbolel? Tako bleđ si!"

"O, ne; sem popolnoma zdrav."

"Potem pa imaš nekaj na srcu, kar te teži. Izgledaš poln skrbi, da, to je. Ali imaš kake skrbi, oče?"

Oče se malo nasmeje.

"Kako bistre oči imaš; kot tvoja draga mati. Tudi ona je vedno videla vsako najmanjšo nesoglasje, ako ni vse gladko teklo."

"Torej ni vse v soglasju, oče? Sedaj pa hitro povej, da ti pomagam prenašati."

"Ravno tako je zahtevala tvoja mati, da bi prevzela del mojih skrbi."

"Saj ti vendar hočem nadomestiti mater, kolikor mi je mogoče."

Zamišljen jo pogleda.

"Skrbi nimam, Gonda, toda — danes sem se ti hotel izpovedati, kar sem vedno odlašal. Sedaj pa je za to že skrajni čas. Sedaj me k temu silijo razmere."

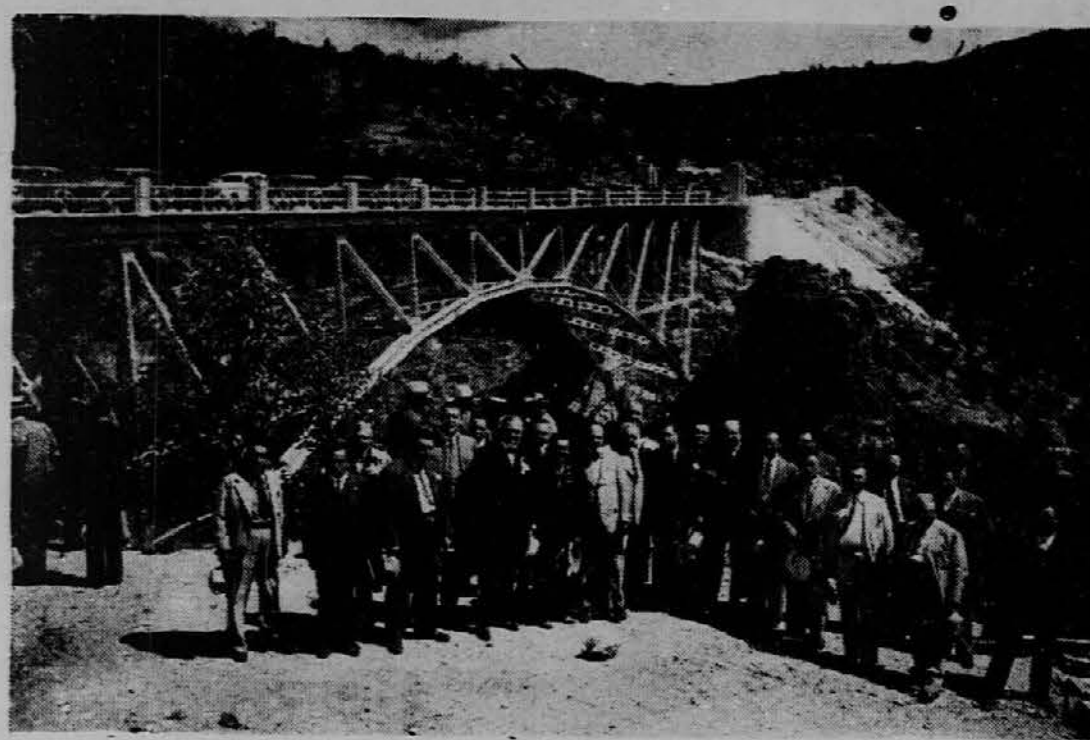
Gonda je nekoliko nemirna, toda junaško ga pogleda. "Izgovodal se boš? To je malo čudno, oče. Pa že si noči, ko sem prišla domov, se mi je zdelo, kot da si s svojimi mislimi daleč od mene."

"Ali prav blizu tebe. V vsakem oziru pa imaš prav, nekaj ni povsem gladko. Saj veš, včeraj je prišla pošta iz Evrope."

"Ali imaš kaka slaba poročila?"

(Dalje prihajajoč.)

OTVORITEV NOVEGA MOSTU

Nedavno je bil v Tasquillo, dvesto milj severno od mehiškega glavnega mesta, otvoren novi most, preko katerega bo vodila nova cesta iz Združenih držav v mehiško prestolico.

O PLEMENSKIH RAZLIKAH

Ali je res, da v človeštvu sploh in posebej med skupinami ki sestavljajo ameriško prebivalstvo, imamo superijorne in inferijorne narodnosti in plemen?

Ernest A. Hooton, profesor človekovedstva na Harvard University in predsednik Ameriškega združenja fizikalnih antropologov, je odgovoril na to vprašanje z govorom, ki da je nedavno imel na konferenci inozemcu v Ameriki, ki se je nedavno vršila v Washingtonu pod pokroviteljstvom organizacije Foreign Language Information Service.

"Že od pametiveka se je vsled podedovanih telesnih razlik potikalo temu ali onemu plemenu, da je inferijoren v mentaliteti in zmožnosti za civilizacijo," rekel je prof. Hooton. "S to zaničevanja vredno pretvezo so naši evropski predniki upravičevali zasužnje črncev in iztrebljenje Indijancev in mnogih drugih primitivnih narodov. Razvpito 'breme bellega naroda' je bilo v glavnem licemerstvo. Ko ni sedaj več divjih svetov, da bi jih prisvojeval, je belokožec obrnil isti zlobni argument proti svojim lastnim soplemenjakom izvršujoč več zločinov v imenu plemena in narodnosti kot jih je bilo izvršeni h vimenu slobode."

Kar prof. Hooton smatra kot ujedinjeno mnenje antropoloških znanstvenikov, je v glavnem sledeče:

1. "Pleme" je fizični oddelek človeštva, katerega člani se razlikujejo vsled posestva sličnih telesnih kombinacij, ki so posledica skupnega dedinstva.

2. Ni nikakega edinega kriterija za razlikovanje plemen; pod to ali ono pleme vključemo človeške skupine raznovrstnih variacij telesne oblike in postave — kot so količina barvila v lasih, koži in očeh, oblika nosu, visokost postave, razmerje dolgoti glave do širokosti glave itd. Ti kriteriji so v glavnem dednega izvira, ali nikak izmed njih ni nedovzeten napram vplivom okolja, kot so vpliv podnebja, prehrane, zamisljivosti in načina življenja.

3. Dočim je pojmljivo, da se fizična plemena morejo razlikovati tudi glede psiholoških kakovosti, glede nagnjenja, vkusa, temperamenta in celo intelektualne kakovosti, ni znano v tem pogledu prišla še do točnih ugotovitev.

4. Pleme ni ista stvar, kot jezik, kultura ali narodnost. Pleme je dedno; jezik je kulturna pridobitev. Črnce more imeti angleščino za svojo materinščino. Ni nikakega Arijskega plemena; Arijei je izraz, ki

se more uporabljati le za skupino jezikov, ki jih govorijo prebivalstva raznovrstnih plemen, narodnosti, veroizpovedanj in drugih kulturnih pogledov. Ni nikakega "francoskega plemena," ni "nemškega plemena ali rase" v pravem smislu besede. Taki izrazi vključujejo narodnost, rabo skupnega jezika in neko stopinjo sličnosti glede oblike kulture, ali nič več.

5. Fizični antropologi niso še v stanu natančno porazdeliti obstoječa človeška plemena na podlagi njihove evolucije. Vsako pleme pokazuje zmes primitivnih in razvojnih značilnih potez.

6. "Čisto" pleme je malo več kot znanstvena abstrakcija; ne moremo najti nikakega čistega plemena v nikaki civilizirani deželi. Plemena čistost je kvečjemu omejena na ostanke divjih skupin v izoliranih divjih pokrajinah. Sedanja človeška plemena so se pomešala in zarodila med seboj tekom mnogih tisočin let.

7. Da so se obstoječa človeška plemena večinoma sestavila iz raznih izvirnih plemen, je lahko dokazati. Na primer, Polinezi predstavljajo stabilizirano zmes belokožnih, zamorskih in mongolskih elementov. Takozvana Nordiška rasa je zmes zmes raznih plemen-skih skupin, ki so bile v Evropi tekom ledene dobe in h kateri so bili v zgodovinskih časih dodani alpski, mongolski in drugi elementi, prinešeni od Laponcev, Slovanov in drugih narodov, ki so se pomešali s prebivalci "nordiske" pokrajine.

8. Proučevanje rezultatov hibridizacije (pomešanja) najbolj fizično različnih modernih plemen — kot Črnce in Nordike ali Mongoloida in črnolasega sredozemskega Belokožca — ni dokazalo, da se je plodnost zmanjšala niti se je vitaliteta znižala vsled takih križanj. Mešanci pokazujejo obširno vrsto kombinacij karakteristik, podedovanih od obeh roditeljskih plemen, nikako degeneracijo pa, ako izvirajo od normalnih roditeljev.

9. Znotraj vsakega posameznega plemena je velika individualna različnost, kar se tiče telesnih potez in urnih zmožnosti, ali znanstvo ni dokazalo nikakega ozkega vzajemnega razmerja med telesnimi in umnimi potezami.

Znanstvena metoda, da se ugotovijo plemenske sestavine prebivalstva Združenih držav in vsake druge dežele, je vpoštevanje distribucije tipičnih kombinacij telesnega značaja v posamezniku, ki so znane kot dedne plemenske poteze. Pri tem se ne jemlje v poštev, od kod dotičnik izvira. Proučevanju teh fizičnih tipov v staro-ameriškem prebivalstvu, glede otrok priseljenecv iz drugih dežel in tujerodcev niso pokazala, da se je plemenska kom-

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vezlstrom izkušnega spremljevalca.

1. avgusta:
Champlain v Havre
Bremen v Bremen
3. avgusta:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
5. avgusta:
Europa v Bremen
Rex v Genoa
12. avgusta:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg
13. avgusta:
Ile de France v Havre
15. avgusta:
Paris v Havre
19. avgusta:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
20. avgusta:
Vulcania v Trst
21. avgusta:
Bremen v Bremen
22. avgusta:
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa

26. avgusta:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre
28. avgusta:
Ile de France v Havre
Europa v Bremen
2. septembra:
Normandie, Havre
Aquitania, Cherbourg
5. septembra:
Paris v Havre
Bremen v Bremen
Rex v Genoa
8. septembra:
Saturnia v Trst
9. septembra:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg
10. septembra:
Champlain v Havre
12. septembra:
Ile de France v Havre
Aquitania v Cherbourg
Europa v Bremen
16. septembra:
Normandie v Havre
17. septembra:
Aquitania v Cherbourg
19. septembra:
Conte di Savoia v Genoa
22. septembra:
Bremen v Bremen
23. septembra:
Lafayette v Havre
Washington v Havre
Queen Mary v Cherbourg
26. septembra:
Paris v Havre
Vulcania v Trst
29. septembra:
Europa v Bremen
30. septembra:
Normandie v Havre

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno preveriti. Pošljite naročnino pravočasno nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffit
Walsenburg, M. J. Bayuk
- INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS:
Chicago, J. Bevil, J. Lukanich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich
La Salle, J. Spelch
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Joe Zelene
- KANSAS:
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar
- MARYLAND:
Kitzmillier, Fr. Vodopivec
Steyer, J. Černe (Za Pennsylvanijo, W. Va. in Maryland)
- MICHIGAN:
Detroit, Frank Stular
- MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatič
- MONTANA:
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:
Gowanda, Karl Strlnsha
Little Falls, Frank Masle
- Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karl-linger, Jacob Resnik, John Slajunk
- OHIO:
Barberton, Frank Troha
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kuvše
Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA:
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, M. Rupp
Export, Louis Supantič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Bulloch
Midway, John Žust
Pittsburgh, J. Pogačar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Strak
Sheboygan, Joseph Kakež
- WYOMING:
Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Rollich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnike tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

SVETA URA

- v platno vez 30
- v fino usnje vez 150
- v najfinejšo usnje vez 180
- v najfinejšo usnje trda vez 180

SKRBI ZA DUŠO

- v platno vez 30
- v fino usnje vez 150
- v najfinejšo usnje vez 180

KVIŠKU SRCA

- v limitirano usnje vez 60
- v usnje vez 30
- v fino usnje vez 150
- v najfinejšo usnje vez 180
- v najfinejšo usnje trda vez 180
- v bel celluloid vez 120

NEBESA NAŠ DOM

- v ponarejeno 150
- v najfinejšo usnje vez 150
- v najfinejšo usnje trda vez 160

Hrvatski molitveniki:

- Utihehaj starosti, fina vez 150
- Slava Bogu, a mir ljudem
- fina vez 150

- najfinejša vez 160
- Zvončec nebeski, v platno 80
- fina vez 150
- Vienac, najfinejša vez 160

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Child's Prayerbook:

- v barvaste platnice vezano 30
- v belo kost vezano 110

Come Unto Me

- v platnice vezano 30
- v belo kost vezano 35

Key of Heaven

- fina vezano 35
- v usnje vezano 70
- v najfinejšo usnje vezano 120

Angleški molitveniki:

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven

- v celluloid vezano 120
- v celluloid najfinejša vez 150
- v fino usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual:

- v fino usnje vezano 130

Ave Maria:

- v fino usnje vezano 140

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

pozicija Združenih držav znatno spremenila vsled nedavne imigracije. Novodošleci so več ali manj plemensko isti ljudje, ki so tvorili ameriško prebivalstvo za nekoliko generacij, dasi se je razmerje posameznih tipov med seboj nekoliko spremenilo.

Vsako pleme vsebuje vsakovrstne ljudi, od idijota in kriminala do ženija in državotvorca. Nikak tip ne producira večine posameznikov na enem ali drugem koncu stopinje. Mogoče je, da imamo posebne plemenske nadarjenosti in slabosti, ali to ni še znanstveno dokazano. Ni nikakih plemenskih monopolov za človeške čednosti ali pogrešnosti.

General Francisco Franco, guverner Kanarskega otočja, ki je dvignil orožje proti delavski vladi v Madridu. Vstasi (fašisti) so spočetka še precej dobro napredovali, zdaj pa poročajo iz španskega glavnega mesta, da bo vlada kmalu kos položaju. Franco je obljubila vladi svojo pomoč.

Voditelj španske vstaje.

General Francisco Franco, guverner Kanarskega otočja, ki je dvignil orožje proti delavski vladi v Madridu. Vstasi (fašisti) so spočetka še precej dobro napredovali, zdaj pa poročajo iz španskega glavnega mesta, da bo vlada kmalu kos položaju. Franco je obljubila vladi svojo pomoč.